Från: [redacted]
Skickat: Wed, 11 Sep 2024 09:27:29 +0100
Till: "RLK Funk Registrator" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Cc: [redacted]
Ämne: Ert dnr RS 2024-0344, beslut kommunstyrelsen 2024-09-09 § 139 Svar på samråd om ny regional utvecklingsplan till Region Stockholm
Bilagor: Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-09-09 § 139 Svar på samråd om ny regional utvecklingsplan till Region Stockholm.pdf, Sollentuna kommuns samrådsyttrande över ny regional utveckingsplan för Stockholmsregionen.docx, Sollentuna kommuns samrådsyttrande över ny regional utveckingsplan för Stockholmsregionen.pdf
Categories: [redacted]

Hej,

Översänder beslut och yttrande i rubricerat ärende.
Vid ytterligare frågor kontakta [redacted] direkt.

Vänliga hälsningar

[redacted]
Kommunsekreterare
Kanslienheten
Kommunledningskontoret
Sollentuna kommun

Tfn: [redacted]
Mob: [redacted]
Besök: Norra Malmvägen 143
Post: Sollentuna kommun, 191 86 Sollentuna
karin.dellenholt@sollentuna.se
www.sollentuna.se
www.facebook.com/sollentunakommun
www.linkedin.com/company/sollentuna-kommun

Behandling av personuppgifter

Sollentuna

Sollentuna

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2024-09-09

§139
Dnr KS-2024/00630
Diariekod: 300

Svar på samråd om ny regional utvecklingsplan till Region Stockholm

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen överlämnar bilaga 1 till tjänsteutlåtande daterat 2024-06-17 som kommunens svar på samråd om ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Sammanfattning

Region Stockholm har utarbetat ett förslag till ny Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFS) som kommunen fått på samråd.

RUFS är avsedd att vara ett för staten, regionen och kommunerna gemensamt verktyg för att arbeta mot samma mål för att regionen ska utvecklas på ett hållbart sätt. Planen innehåller såväl en vision som mål och prioriteringar. Den handlar även om den rumsliga utvecklingen av regionen.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott förslår kommunstyrelsen besluta följande:

1. Kommunstyrelsen överlämnar bilaga 1 till tjänsteutlåtande daterat 2024-06-17 som kommunens svar på samråd om ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Proposition

Ordförande [redacted] (M) frågar om kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag och finner att så är fallet.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande
1 Samrådsyttrande över ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
2 Missiv Samråd om ny regional utvecklingsplan
3 Samrådsförslag Regional utvecklingsplan

Beslutsexpediering:

Akt
Region Stockholm, skickas elektroniskt till registrator.rlk@regionstockholm.se i både word- och pdf-format, ange dnr: RS 2024-0344

Sollentuna

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024/00630
Diariekod: 300

Samrådsyttrande över ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Sammanfattning

Tanken om RUFS som en överenskommelse mellan stat, region och kommun är bra och nödvändig för att den ska förverkligas.

Kommunen har identifierat följande fem områden som särskilt viktiga att hantera under RUFS-processen och i framtida genomförande av RUFS.

1. **Svaga och sårbara livsvillkor**
   Etablera genom RUFS formerna för ett ”handslag” för att tillsammans över tid åtgärda problematiken med svaga och sårbara livsvillkor i utsatta områden runtomkring i länet, som har varit konstant svaga under de senaste 50 åren. Det är viktigt att de fysiska åtgärderna integreras med andra åtgärder för att ge resultat.

2. **Den regionala stadskärnans roll**
   Den regionala stadskärnan Häggvik-Sollentuna-Kistas roll är, utöver att avlasta regionens centrala kärna, att skapa fler arbetstillfällen. För att understödja denna roll är det viktigt med en bytespunkt med regionaltåg inom den regionala stadskärnan. Det är generellt avgörande att den regionala stadskärnan understödjs av infrastrukturplaneringen – utan att skapa barriärer, så som Häggviksleden. Till infrastrukturplaneringen hör även det regionala cykelvägnätet som behöver stärkas och bli genare mellan de regionala stadskärnorna och till den centrala stadskärnan.
   Det är bra att RUFS talar om närhet och inte täthet. Det finns gränser för hur täta de regionala stadskärnorna bör bli. En mycket hög täthet och för hög exploatering kan leda till att goda stadsbyggnadskvalitéer blir svåra att uppnå. Detta kan i sin tur få negativa sociala konsekvenser.

3. **Goda kollektivtrafiklägen**
   Att utnyttja de goda kollektivtrafiklägena resulterar ofta i målkonflikter mellan bostadsbyggande å ena sidan och buller, luftkvalitet och risker å andra sidan. Ansvaret att lösa dessa konflikter kan inte ensidigt läggas på kommunen. Detta gäller även kraftledningarnas växande markanspråk. Stat och region behöver bidra till konstruktiva lösningar. Riksintressena för infrastruktur får inte stå i motsatsförhållande till bostadsbyggande, men inte heller till sociala och

ekologiska värden.

4. **Infrastrukturplaneringen**
   Infrastrukturplaneringen har historiskt hanterats i andra processer än i RUFS, såsom Stockholmsförhandlingen. Detta riskerar att infrastrukturen inte utformas integrerat med den regionala planeringen och stadsbyggandet i övrigt. Dessutom riskerar kraven på motfinansiering att prioriteringarna av infrastrukturen inte följer vad som är samhällsekonomiskt effektivast. Överlämnas planeringen till förhandlingar och åtgärdsvalsprocesser (ÅVS-processerna) riskerar helheten att tappas.

5. **Klimatpåverkan**
   Arbetet med att minska klimatpåverkan behöver kombineras med en koldioxidbudget för RUFS. Att identifiera regionens utsläppsutrymme skapar ett underlag för att analysera hur det mycket begränsade utsläppsutrymmet bäst fördelas. Beräkningen av utsläppsutrymmet (koldioxidbudgeten) bör definieras på ett tydligt sätt och medge en fördelning på kommunnivå. Beräkningen behöver utgå från ett konsumtionsperspektiv för att på ett relevant sätt fånga upp byggandet inom regionen. (Vid territoriella beräkningar kommer byggandets påverkan inte med.)

Synpunkter

Sollentunas samrådsyttrande fokuserar på frågeställningar som Region Stockholm vill ha kommunens synpunkter på, vilka framgår nedan.

- Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?
- Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?
- Vilka indikatorer mäter på bästa sätt målen?

Vision och mål

Att den vision och de mål som samrådsförslaget till RUFS föreslår har stor likhet med de i gällande RUFS är en styrka. Visionen och målen behöver vara långsiktiga för att kunna få effekt. De tre övergripande målen berör av naturliga skäl varandra.

De tre mål som kopplas till *En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö* saknar en tydligt uttalad ambition om att åtgärda problematiken med svaga och sårbara livsvillkor i utsatta områden. För att kunna lösa denna problematik, som regionen haft de senaste 50 åren, fordras ett kraftfullt regionalt samarbete som tydligare behöver uttryckas i målen.

De tre mål som kopplas till *En ledande tillväxt- och kunskapsregion* är bra. Det är uppenbart att flera av de övriga målen också kopplar till *En ledande tillväxt- och kunskapsregion*.

De fyra målen som kopplas till *En robust region utan klimatpåverkande utsläpp* bör snarare, än att koppla till ett målår, tydliggöra vilket utsläppsutrymmet är för att nå de globala klimatmålen enligt parisavtalet. Först med ett definierat utsläppsutrymme blir det möjligt att i ett regionalt perspektiv göra medvetna prioriteringar.

Prioriteringar

Prioriteringarna har i regel bäring på mer än ett övergripande mål. Det betyder att det inte räcker att resonera om hur de bidrar till det övergripande mål de är sorterade under. Det finns även potentiellt problematiska kopplingar mellan prioriteringarna som behöver uppmärksammas. I det följande kommenteras huvuddelen av de föreslagna prioriteringarna.

Stärkta livsvillkor, Verka för ökad trygghet och framtidstro, samt ***Kraftsamling för jämlik folkhälsa***

Dessa prioriteringar bör även uttryckas som ett mål under *En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö*.

Det är viktigt att genom RUFS etablera formerna för ett ”handslag” för att tillsammans över tid åtgärda problematiken med svaga och sårbara livsvillkor i utsatta områden runtomkring i länet som har varit konstant svaga under de senaste 50 åren. Det är viktigt att de fysiska åtgärderna integreras med andra åtgärder för att ge resultat.

En fungerande bostadsförsörjning och ***Utveckla attraktiva livsmiljöer och nyttja lägen med god kollektivtrafik***

Att utnyttja de goda kollektivtrafiklägena resulterar ofta i målkonflikter mellan bostadsbyggande å ena sidan och buller, partiklar och risker å andra sidan. Ansvaret att lösa dessa konflikter kan inte ensidigt läggas på kommunerna. Detta gäller även kraftledningarnas växande markanspråk. Stat och region behöver bidra till konstruktiva lösningar. Riksintressena för infrastruktur får inte stå i motsatsförhållande till bostadsbyggande, men inte heller till sociala och ekologiska värden.

Det är bra att det med en god bostadsförsörjning inte enbart avses bostadsbyggande. För att klara bostadsförsörjningen behöver ett effektivt nyttjande av befintligt bostads- och lokalbestånd eftersträvas.

Av samrådsmaterialet framgår att befolkningstillväxten och bostadsbyggandet bedöms bli lägre framöver än de senaste decennierna. För Sollentunas del ligger bedömningen av det kommande bostadsbyggandet för närvarande i linje med kommunens mål om 500 lägenheter per år.

Vidareutveckla de regionala stadskärnorna

De regionala kärnornas roll för att skapa arbetsplatser behöver värnas. En förutsättning är att de understödjs av infrastrukturplaneringen – utan att skapa barriärer, så som

Häggviksleden. Det räcker inte med att motverka barriärer i samband med att ny infrastruktur anläggs. Även befintliga barriärer behöver åtgärdas.

För att understödja utvecklingen av fler arbetstillfällen är det viktigt med en bytespunkt med regionaltåg inom den regionala stadskärnan. Utformning och placering av bytespunkten behöver studeras närmare. Det är i kommunens ögon otydligt hur regionen i samrådsförslaget ser på de storregionala bytespunkterna.

Det är bra att god livsmiljö betonas i det övergripande målet och är levande i utformningen av de regionala stadskärnorna. Det finns skäl att särskilt uppmärksamma att en regional stadskärna inte kan motivera hur täta bostadsmiljöer som helst. Med allt för hög täthet uppstår en konflikt med de sociala kvaliteter som är viktiga. En mycket hög täthet och för hög exploatering kan leda till att goda stadsbyggnadskvalitéer blir svåra att uppnå. Negligeras detta riskerar målet att på sikt bli en del av problematiken kring svaga och sårbara livsvillkor.

Stärk regionens vatten- och grönområden
Det är viktigt att utöver övriga ekosystemtjänster som blå- och grönstrukturen bidrar med, se den hälsoeffekt som tillgången till grönområden ger. Det är viktigt att prioriteringarna tar upp betydelsen av grönska för både ekosystemtjänster och hälsa. Frågan om grönskans betydelse i de urbana delarna av regionen bör uppmärksammas genom en egen prioritering

Tolkningen i samrådsförslaget av svagt grönt samband genom bebyggelse är otydlig. De beskrivs som ” De svaga gröna sambanden är smala eller sårbara partier av lokal grönstruktur som går genom eller längs med bebyggelse och som har betydelse för den regionala strukturens funktioner. Sambanden består av vegetation, vatten eller värdefulla träd och de bidrar till att binda samman den lokala och regionala grönstrukturen.” men pilarna tycks endast visa livsmiljöer för ädellövskog. Pilen genom Sollentuna stämmer ej överens med något kommunalt utpekat grönt samband utan är utritat på kommunens relativt isolerade värdekärna av grova ekar. Beskrivningen av svaga gröna samband genom bebyggelse bör skrivas om för att tydliggöra vad de faktiskt visar. Alternativt så bör pilarna från RUFS 2050 återinföras då de bättre stämde in på den nuvarande beskrivningen om sårbara partier av lokal grönstruktur.

Stärk Stockholmsregionens attraktionskraft och öka Stockholmsregionens internationella tillgänglighet
Attraktiva livs- och bostadsmiljöer har mycket med regionens attraktionskraft för näringslivet att göra. Att öka regionens internationella tillgänglighet är viktigt. Det behöver ske på ett långsiktigt hållbart sätt vad både gäller klimatpåverkan som exempelvis bullerstörningar.

Det är viktigt att regionen kan hävda sig i konkurrensen från bland annat Köpenhamns flygplats/Greater Copenhagen. Därför behöver kommunikationerna till och från Arlanda förbättras inom Stockholmsregionen.

Främja grön omställning inom näringslivet, Underlätta företagande och stärk små och medelstora företag och ***Fler innovationsfrämjande upphandlingar***
Omfattningen av de upphandlingar som den offentliga sektorn gör är stor och har stor potential att driva en grön omställning och innovation. Samtidigt är det viktigt att detta inte tillåts stå i konflikt med prioriteringen att stärka små och medelstora företag. Strategier behöver tas fram för att förena de två prioriteringarna.

Stärk Stockholmsregionens internationella position inom forskning och innovation, Stärk och koordinera Stockholmsregionen innovationsekosystem och ***innovationsledande genom smart specialisering***
För Sollentunas del har inte de regionala näringslivs- och tillväxtstrategierna satt några tydliga spår. Att verka för smart specialisering är bra, men många vill ha sådana kluster i sin kommun. Det gör att det lätt uppstår en konkurrenssituation mellan kommunerna. En samordning vore bra. Hur samordningen ska gå till är inte så tydligt med hänsyn till att det är flera aktörer på regional nivå som delvis överlappar i ”ansvar” för många av sakområdena som tas upp i samrådshandlingen. Hur rollfördelningen i näringslivsfrågorna ser ut mellan Regionen, Länsstyrelsen, StorSthlm och Stockholm Business Region är inte helt tydlig.

Stärk kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad och ***Skapa regional balans***
Detta är prioriteringar som hänger ihop med problematiken med svaga och sårbara livsvillkor. Det illustrerar också vikten av att ta vara på att det är många branscher som är representerade i regionen.

Vidareutveckla cirkulär och fossilfri resursanvändning
Detta är en bra strategi. För att minska klimatpåverkan är cirkulära lösningar avgörande. Det är viktigt att tydliggöra hur detta påverkar bostadsbyggande, utvecklingen av infrastruktur, verksamheter och service. För de investeringar som behöver göras i nya anläggningar fordras att det finns ett utsläppsutrymme för växthusgaser. Att endast ha målet om netto noll-utsläpp 2045 är inte tillräckligt vägledande.

Beräkningen av utsläppsutrymmet (koldioxidbudgeten) bör definieras på ett tydligt sätt och medge en fördelning på kommunnivå. Beräkningen behöver utgå från ett konsumtionsperspektiv för att på ett relevant sätt fånga upp byggandet inom regionen. (Vid territoriella beräkningar kommer byggandets påverkan inte med.)

Klimatanpassning för att säkra mark, vatten och livsmedel
Att klimatanpassning har en uttalad strategi är bra. För klimatanpassningsåtgärder är det bland annat viktigt med en samordning mellan stat, region och kommun. I Sollentuna

finns statlig och kommunal infrastruktur för vilka klimatanpassningsåtgärder behöver hanteras samordnat.

Investera i ett transporteffektivt samhälle, Skapa ett pålitligt transportsystem genom att prioritera underhåll och återinvestering och ***Utnyttja det befintliga transportsystemet mer effektivt genom styrning***
Dessa prioriteringar är kloka, men reser frågan om regionen ser några behov av större infrastruktursatsningar utöver de som redan är beslutade. Det framgår inte tydligt av samrådsmaterialet.

Infrastrukturplaneringen har historiskt hanterats i andra processer än i RUFS. Detta riskerar att leda till att infrastrukturen inte utformas integrerat med samhällsplaneringen i övrigt. Dessutom riskerar kraven på motfinansiering att prioriteringarna av infrastrukturen inte följer vad som är samhällsekonomiskt effektivast. Överlämnas planeringen till förhandlingar och åtgärdsvalsprocesser (ÅVS-processerna) riskerar helheten att tappas.

I plankartan till samrådsförslag finns inte längre de pilar som i nuvarande RUFS pekar på ett behov av att förstärka kopplingarna mellan de regionala stadskärnorna. Detta kan i kombination med prioriteringarna ovan tolkas som att behoven inte längre finns. Eller är det så att planeringen av dessa överlämnas till trafikinvesteringsplanerna? Detta vore olyckligt.

Till trafikinfrastrukturen hör det regionala cykelvägnätet som behöver stärkas och bli genare mellan de regionala stadskärnorna och till den centrala stadskärnan. Cykelstråken utmed Danderydsvägen och mellan Norrtull-Häggvik är i det sammanhanget särskilt viktiga länkar. I samrådshandlingen skisseras en cykelbro över Edsviken till Danderyd, som en del av det regionala cykelvägnätet. Det är en koppling som även redovisades när nuvarande RUFS togs fram. För ett ställningstagande till bron finns det behov av mer ingående utredningar som belyser vilka konsekvenserna skulle bli för bland annat natur, rekreation och sjöfart.

Indikatorer

Indikatorerna behöver både spegla de effekter som målen syftar till att uppnå och de prioriteringar som satts upp. Det vill säga både effektmål och projektmål.

De indikatorer som rör *En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö* behöver utvecklas i förhållande till nu gällande RUFS: Arbetet med svaga och sårbara livsvillkor i utsatta områden har lyft fram indikatorer som är relevanta för det övergripande målet.

För grönstrukturen bör det läggas till indikatorer. Det gäller även grönskan i de urbana delarna av regionen. Det skulle exempelvis kunna vara krontäckningsgrad.